

۱۶۲۸۹۸۷

۱۶۲۸۹۸۷

فارسی موضوعی محک

(دستور زبان فارسی)

مشترک همه رشته‌ها

ایستاد زبانی

دهم
بازدهم
دوازدهم

دکتر غنی مدنی

تو گر عمرت هدر دادی همه را گر تو پر دادی
مده بر باد باقی را که حکمی چون گهر دارد
تو را باید محک باشد به راحت آن کمک باشد
وگرنه سبکه جلی تو پنداری که زر دارد

سرشناسنامه: احمدنیا، علی
عنوان و پدیدآور: فارسی موضوعی محک قلمرو زبانی (دستور زبان فارسی)
(مشترک رشته‌ها)
مؤلف: دکتر علی احمدنیا
مشخصات نشر: تهران؛ مبتکران؛ پیشروان ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۳۶۸ ص: مصور، جدول، نمودار
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۷-۲۸۷۴-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opace.nlai.ir> قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۶۱۸۵۴

نا کتاب: فارسی موضوعی محک قلمرو زبانی (دستور زبان فارسی)
ناشر: مبتکران
مؤلف: دکتر علی احمدنیا
دبیر مجموعه: مهندس هادی عزیززاده
لیتوگرافی: گنجینه‌میناتور
چاپ: کاش
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۲۰۰ جلد
قیمت: ۲۷۰۰۰ تومان
دفتر مرکزی و فروشگاه: میدان انقلاب، خیابان مطهری، خیابان وحید نظری شرقی، پلاک ۵۹
تلفن مرکز بخش: ۰۲۱-۶۱۰۹۴۸۷۱-۵
صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۱۵۹۶
پایگاه اینترنتی: www.mobtakaran.com
فروشگاه اینترنتی: www.mobtakaran.net

شناسنامه

ناشر انتشارات مبتکران با همکاری انتشارات پیشروان
(پروانه نشر: ۱۶۷/۱۰۲) پروانه نشر: ۲۶۲۳

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هر گونه کپی برداری و نقل مطالب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

نخست باید به این پرسش پاسخ گفت که هدف از یادگیری دستور زبان چیست؟ می‌دانیم که اساس یادگیری زبان و درست سخن گفتن و درست نوشتن، تمرین و ممارست است نه آموختن دستور زبان؛ کسی زبان را درست می‌آموزد که بسیار بشنود، بسیار سخن بگوید، بسیار بخواند و بسیار بنویسد و البته در همه آن‌ها دقت بگمارد. بسیاری از نویسندگان معروف که امروزه ما در قواعد دستور از آنان مثال می‌آوریم، دستور نخوانده بودند و دستور نمی‌دانستند اما با تمرین و ممارست و دقت در آثار نویسندگان دیگر و طبیعت زبان که در محاورات اکثریت مردم تجلی می‌کند، روح زبان را دریافته و آن را به درستی به کار برده‌اند. این سخنان هرچند درست است، اما بدان معنی نیست که دانش‌آموزان و دانشجویان نیازی به راگیری دستور ندارند؛ زیرا برای شناخت درست و علمی زبان و برای جلوگیری از نابسامانی و زینش‌های نابجای واژه‌ها و نیز عملکرد درست در واژه‌سازی در مقابل مفاهیم جدیدی که وارد جامعه می‌شوند، باید در جامعه پدید می‌آیند و نیز در مدارس و سازمان‌های انتشاراتی برای توجیه روشنگرانه تصحیحاتی که در نوشته‌ها و مقاله‌ها و کتاب‌ها به عمل می‌آید و نیز برای سهولت یادگیری و بهارم‌پیکانه، آموختن دستور، اگر ضرورت نداشته باشد، سودمند است و سودمندی آن در حدی است که ما را وادار می‌کند دستور یاد بگیریم و درست هم یاد بگیریم. *

* یکی از نابسامانی‌هایی که در کتاب دستورنویسی هست، آمیختگی گونه‌های زبان در آن‌ها است. زبان فارسی نیز مانند هر زبان دیگر در طول عمر دراز خود دگرگونی‌های فراوانی پیدا کرده است، چنان‌که زبان دوره قاجاریان با زبان دوره غزنویان تفاوت‌های آشکار دارد و علاوه بر این، زبان فارسی از نظر مکان نیز دارای گونه‌های بسیار است. مثلاً زبانی که در کرمان بدان سخن می‌گویند نه تنها از جهت لهجه، بلکه از جهت واژگانی نیز با زبان رسی تهران متفاوت است. در خود تهران نیز مانند دیگر شهرها لاقلاً دو گونه زبان می‌توان تشخیص داد: زبان گفتار، زبان نوشتار. مثلاً در تهران موقع حرف زدن می‌گویند: «وقتی که علی اومد خونمون سرگفتم» در حالی که صورت نوشتاری این عبارت چنین است: «وقتی که علی به خانه آمد به سرگفتم».

* در کتاب درسی از دستور زبانی سخن به میان آمده که زبان فارسی امروزه در ایران یعنی تهران و زبان نوشتار است نه زبان گفتار. (= زبان معیار) اما از آن‌جا که متن‌های کهن فارسی، عموماً در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌گردد، مختصری از دستور تاریخی زبان فارسی آمده است.

* دو کتاب‌های جدید التألیف ادبیات فارسی «دستور زبان فارسی» در «قلمرو ربانی» آمده است. از آن‌جایی که پیوستگی مطالب در کتاب درسی به گونه‌ای نیست که دانش‌آموزان عزیز به راحتی بتوانند مطالب را بیاموزند و به خاطر بسپارند، سعی کرده‌ایم مباحث دستوری فارسی دهم، یازدهم و دوازدهم را به گونه‌ای ارائه کنیم که دانش‌پژوهان عزیز به راحتی بتوانند به موضوعات تسلط یابند و نیاز به کتاب دیگری نداشته باشند. مباحث دستور زبان فارسی در چند فصل ارائه شده‌اند:

- ۱- نقش کلمات
۲- ساختمان واژه
۳- گروه اسمی
۴- گروه فعلی
۵- واحدهای زبان
۶- مباحث پراکنده

ابتدا با وسواس بسیار زیاد مباحث تدریس شده و پس از آن پرسش‌های چهارگزینه‌ای آورده شده‌اند. امیدوارم شما دانش‌آموزان و داوطلبان عزیز با مطالعه این کتاب و تجزیه و تحلیل تست‌ها نیاز به منبع دیگری نداشته باشید و در نهایت به هدف اصلی خود که ورود به بهترین دانشگاه‌ها و رشته‌ها است، دست یابید. ضمناً دستورشناسان فاضل و دانشمند و استادان و دبیران بزرگوار چنانچه لغزش و کاستی در بیان مطالب مشاهده کردند با اغماض ننگرند و خطای من نکند و همه موارد را با نظرات صائب و سازنده خود به مؤلف یادآوری کنند تا اگر توفیق فرصتی بود در چاپ‌های بعد اصلاح گردد.

* در پایان سزاهای من از همه عزیزان و بزرگوارانی که در انجام این کتاب مددکار و یاریگر اینجانب بودند، قدر دانم و تشکر نمایم:

- ۱- جناب آقای دکتر علی دیر عامل محترم انتشارات مبتکران
- ۲- استاد گرانقدر و معلم ناب استاد مهندس هادی عزیززاده دبیر محترم مجموعه مبتکران
- ۳- جناب آقای مهندس بیجانه‌بی که بسیار به بنده لطف داشته‌اند.
- ۴- سرکار خانم‌ها ساینه صلح‌جو (سرور منی)، صفحه‌آرایی، آرزو گلفر (گرافیکست) و مینا هرمزی (طراح جلد) و طوبی عینی‌پور (نمونه‌دهنده در به‌ثمر رسیدن کتاب بسیار زحمت کشیده‌اند.
- ۵- سرکار خانم زهرا دانشور که با وسواس و دقت بسیار زیاد زحمت بازخوانی مطالب را بر عهده داشته‌اند.
- ۶- آقایان دکتر هامون سبطی و دکتر علی سلطانی گردۀ من و سرکار خانم رضایی که همیشه از نظرات صائب و سازنده‌شان بهره برده‌ام.

علی احمدنیا - پاییز ۹۷

دکتر علی احمدنیا:

- دکترای زبان و ادبیات فارسی
- استاد دانشگاه و مدرس ادبیات کنکور
- مؤلف بیش از ۱۵ جلد کتاب در زمینه ادبیات
- ارائه مقالات علمی و پژوهشی در زمینه ادبیات
- ارائه DVDهای آموزشی
- مدرس مراکز «خرد» - ابوریحان - روشنگران و آموزشگاه هدف»

استادان بزرگوار، دانش‌پژوهان و داوطلبان عزیز کنکور می‌توانند به صورت مستقیم با مؤلف کتاب ارتباط داشته باشند و نظرات خود را در میان بگذارند:

tome/adabiat_ahmadnia

۷	فصل یکم: نقش کلمات
۱۷	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۵۳	فصل دوم: ساختمان واژه
۶۱	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۰۷	فصل سوم: گروه اسمی
۱۱۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۷۱	فصل چهارم: گروه فعلی
۱۸۷	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۹۹	فصل پنجم: واحدهای زیر
۲۱۱	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۲۷	فصل ششم: مباحث پراکنده
۲۴۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۳۰۱	فصل هفتم: بررسی قلمرو زبانی دهم
۳۲۳	بررسی قلمرو زبانی یازدهم
۳۴۳	بررسی قلمرو زبانی دوازدهم